

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรี
อาเซียน – ฮองกง (First Protocol to Amend AHKFTA)

ร่าง พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮองกง (First Protocol to Amend AHKFTA)
หน่วยงานของรัฐผู้เสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.....

กฎใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในประเด็น
การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ
เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางการพัฒนาด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคอาเซียน

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

๑.๑ ความจำเป็นที่ต้องจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

ไทยในฐานะภาคีความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮองกง (AHKFTA) ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ผูกพัน
ภายใต้ความตกลง AHKFTA ที่กำหนดให้คณะอนุกรรมการกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าดำเนินการเจรจากฎ
เฉพาะรายสินค้า (Product Specific Rules: PSRs) สำหรับสินค้าที่แต่เดิมยังไม่มีกฎ PSRs โดยจะต้องจัดทำ
พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ เพื่อให้กฎ PSRs ที่เจรจาแล้วเสร็จมีผลใช้บังคับ

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงต้องดำเนินการลงนามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

ไทยต้องแสดงเจตจำนงที่จะดำเนินการตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ก่อนที่แต่ละประเทศสมาชิกจะนำ
พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ที่ลงนามครบถ้วนแล้วเข้าสู่กระบวนการให้สัตยาบันเพื่อแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน
(consent to be bound) ต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการได้ใช้ประโยชน์จากความตกลงทันทีโดยเฉพาะกับ
กลุ่มผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าที่จะต้องบังคับใช้กฎ PSRs ตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

การจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ จะส่งผลให้ความตกลง AHKFTA มีกฎ PSRs ที่ครอบคลุมสินค้าทั้งหมดที่
ตกลงกัน รวมถึงเป็นการปรับโอนกฎ PSRs ที่มีอยู่เดิมจากในระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนี ฉบับปี ๒๐๑๒
(HS 2012) เป็นระบบ HS 2022 ซึ่งจะอำนวยความสะดวกทางการค้าให้แก่ผู้ประกอบการ และช่วยลดความ
ผันผวนด้านเอกสารอันเกิดขึ้นจากการใช้พิกัดศุลกากรที่ไม่เป็นปัจจุบัน

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ภาคีสมาชิกความตกลง AHKFTA ใช้กฎเฉพาะรายสินค้าแบบชั่วคราว (Interim Rule) สำหรับ
สินค้าที่ยังไม่มีกฎ PSRs ในการส่งออกสินค้าภายใต้ความตกลงฯ

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ประเทศภาคี AHKFTA มีวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบเดียวกับไทยตามข้อ ๓.๑

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ มาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดว่า เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย เป็นเรื่องที่ทำให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้

๕.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ระบุว่า “หนังสือสัญญาใด มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจ ตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตาม หนังสือสัญญาและหนังสืออื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุน ของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาแล้วไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ” วรรคสาม ระบุว่า “หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญา เกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิใน ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสี่ ระบุว่า “ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่ จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศตามวรรคสาม”

ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา จึงยังไม่มีกรอบทาง กฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นใน ปัจจุบัน โดยในกรณีนี้ มาตรา ๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระบุว่า “เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข”

๕.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ข้อ ๒.๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอ หนังสือสัญญาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับ หนังสือสัญญาที่กำหนดขั้นตอนการลงนามและขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (consent to be bound) แยกออกจากกัน โดยให้กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะหน่วยงานเจ้าของเรื่องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติการลงนามในพิธีสารฯ พร้อมทั้งขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอขอความเห็นชอบรัฐสภาในคราว เดียวกัน โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว กระทรวงพาณิชย์สามารถดำเนินการให้มีการลงนามในพิธี สารฉบับที่หนึ่งได้ เมื่อลงนามแล้วจึงเสนอเรื่องต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อรัฐสภาให้ความ เห็นชอบแล้ว จึงจะดำเนินการแสดงเจตนากรณีให้มีผลผูกพันได้

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

๖.๑ พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ นี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ เป็นการกำหนดจัดทำกฎ PSRs ให้กับสินค้าที่ปัจจุบันใช้กฎเฉพาะรายสินค้าแบบชั่วคราว ซึ่งการบังคับใช้พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ไม่ได้ก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระเพิ่มเติมแก่รัฐและผู้ประกอบการแต่อย่างใด เนื่องจากรัฐและผู้ประกอบการยังคงมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการเพื่อขอใช้สิทธิประโยชน์ไม่ต่างจากเดิม อย่างไรก็ตาม รัฐจะต้องมีหน้าที่ให้การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการถึงกฎ PSRs ที่บังคับใช้ใหม่ และผู้ประกอบการจะต้องมีหน้าที่ในการดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎ PSRs นั้น

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้อา หรือคุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

กรมฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีการจัดสัมมนาให้ความรู้ รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๖.๓ พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ นี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ มีการปรับพิภคศุลกากรของกฎ PSRs จากเดิมเป็นระบบ HS ๒๐๒๒ รวมทั้งกำหนดกฎ PSRs เป็นการเฉพาะในการคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกในการคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าเพิ่มขึ้น อาทิ สินค้าเสื้อผ้า ภายใต้พิกัดฯ ๖๑ และ ๖๒ สามารถเลือกใช้เกณฑ์ RVC ๔๐ หรือ CC สินค้าแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้พิกัดฯ ๘๕๔๒.๓๙ สามารถเลือกใช้เกณฑ์ RVC ๔๐ หรือ CTSH สินค้าอะลูมิเนียม ภายใต้พิกัดฯ ๗๖ สามารถเลือกใช้เกณฑ์ RVC ๔๐ หรือ CTH

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ๑. การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ๒. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ๓. กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ อย่างไร

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จะดำเนินการเสนอเรื่องพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ เข้าสู่กระบวนการให้สัตยาบัน และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการรับทราบรายละเอียดของพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ กรมการค้าต่างประเทศจะนำข้อมูลตามความตกลงระบบของกรมฯ และประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ในขณะที่กระทรวงการคลังโดยกรมศุลกากรจะดำเนินการออกร่างประกาศกรมศุลกากร คำสั่งทั่วไปกรมศุลกากร และดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ศุลกากร โดยให้มีผลบังคับใช้ภายในระยะเวลาสามเดือน

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ อย่างไร

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ และกรมศุลกากร จะมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในช่องทางสื่อต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ตั้งแต่ก่อนพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ มีผลบังคับใช้

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ

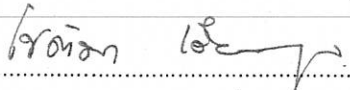
- ๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ.....ไม่มี
- ๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม.....ไม่มี
- ๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ.....ไม่มี
- ๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ.....ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต.....ไม่มีการใช้ระบบอนุญาต
๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ.....ไม่มีการใช้ระบบคณะกรรมการ
๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา.....ไม่มีกำหนดโทษอาญา
๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือ
ดำเนินกิจการทางปกครอง.....ไม่มีกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินการทางปกครอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....
(นางสาวโชติมา เอี่ยมสวัสดิกุล)
อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
วัน/เดือน/ปี..... ๒๑ ม.ค. ๖๗

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวกฤตินี จักกาบาตร์ ผู้อำนวยการส่วน RoOs
นางสาวมณสิชา โบว์เสรีวงศ์ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
นางสาวพิมพ์ชนก ไชว นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๕๑๗

อีเมล phimchanokh@dtm.go.th